

HRA NA VIOLONČELE

Charakteristika a poslanie predmetu

Hra na violončele patrí do skupiny študijných zameraní hra na sláčikových hudobných nástrojoch. Poskytuje okrem individuálnej formy vyučovania aj skupinové formy, a to v predmetoch komorná hra, hra v súbore, hra v orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Okrem týchto predmetov sa v rámci primárneho vzdelávania hry na viole vyučuje predmet sprievod, ktorý pokračuje na II. stupni základného štúdia a v štúdiu pre dospelých.

Výchovno-vzdelávací proces je zameraný na systematické rozvíjanie a zdokonaľovanie interpretačných kompetencií, muzikality, kreativity a emočnej inteligencie. Umožňuje žiakom spoznávať skladby v pestrých hudobných formách, odhaľovať možnosti uplatnenia študovaného hudobného nástroja v rôznych žánroch, čím sa prehlbuje ich individuálny záujem o hudobné umenie.

Žiaci neustále, systematicky a komplexne získavajú hudobné kompetencie, prezentujú sa na verejnosti. Vyrastajú z nich budúci poslucháči hudby či vzdelaní hudobníci, ktorí sa budú aktívne alebo ako percipienti zúčastňovať kultúrneho diania, udržiavať a šíriť hudobnú tradíciu.

Úlohou študijných zameraní je rozvíjať všeobecné ciele hudobného odboru tak, aby žiak vedel:

- orientovať sa v žánrovo a štýlovo rôznorodnej hudobnej literatúre pre sláčikové nástroje v rámci svetovej a domácej tvorby,
- prijímať a spracovávať informácie o nových trendoch vo vývoji umenia v hre na sláčikových hudobných nástrojoch, formou umeleckého zážitku z koncertov a významných podujatí poznávať diela a významných interpretov sláčikovej hry,
- naďalej rozvíjať a zdokonaľovať interpretačné spôsobilosti v hre na sláčikovom nástroji a formovať vlastný osobitý štýl v sólovej hre alebo skupinovej interpretácii,
- prijímať umenie, porovnávať výkony interpretov sláčikovej hry a hudobných telies a na základe analýzy posúdiť hodnotu umeleckého diela,
- formovať svoj hudobný vkus a umelecko-estetické vnímanie účasťou na umeleckých predstaveniach, komunikovať v spoločnosti opierajúc sa o poznatky a informácie získané štúdiom na základnej umeleckej škole a v kontexte celoživotného vzdelávania.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravné štúdium

Učebný plán: 1a

Predmety:

1. Prípravná hudobná výchova (1 hod/týždenne)
2. Príprava ku hre na nástroji – individuálne štúdium (0,5 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. roku prípravného štúdia A základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú názvy jednotlivých častí violončela a sláčika (žabka, špička, hmatník, kobylka, struny, duša, strunník, bodec, príp. ďalšie) a spôsob tvorby tónu, ✓ demonštrujú elementárne základy správneho sedenia, držania nástroja a sláčika, ✓ reprodukujú cvičenia zamerané na uvoľnené a prirodzené postavenie ľavej ruky, ✓ uložia všetky prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, ✓ zahrajú základné technické prstové cvičenia, ✓ reprodukujú prípravné cvičenia zamerané na uvoľňovanie pravej ruky od zápästia po ramenný kĺb najprv bez sláčika, ✓ zvládnu polozenie sláčika na struny pri žabke a rovný ťah sláčikom, ✓ interpretujú spevom, pizzicato neskôr arco po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, ✓ zahrajú riekanky a jednoduché skladby na jednej strune v rozsahu dvoch, troch tónov, ✓ vnímajú melodickú líniu v interpretácii učiteľa alebo počúvaním hudobných skladbičiek, ✓ vnímajú tempo skladby, piesne v interpretácii učiteľa alebo počúvaním hudobných skladbičiek, piesní, ✓ opíšu vlastnými slovami na základe asociácií podľa textu piesne, dynamiky, tempa, charakter skladby, piesne interpretovanej pedagógom, ✓ položia sláčik na struny časťou podľa pokynov učiteľa, ✓ porovnajú vlastnými slovami na základe ukážok výšku, dĺžku a silu tónu, ✓ rozvíjajú hudobnú predstavivosť a nadanie formou hry. ✓ zahrajú elementárnych sprievod v dlhých rytmických hodnotách nôt na prázdnych strunách vybrnkávaním, neskôr slákom k spievaným riekankám a piesňam. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stavba hudobného nástroja a sláčika. ✓ Základy hry na nástroji. ✓ Hrací aparát. ✓ Technika hry ľavej ruky ✓ Technika hry sláčikom. ✓ Uvoľňovacie cvičenia bez sláčika (s ceruzkou). ✓ Elementárna interpretácia. ✓ Sluchová a rytmická predstavivosť. ✓ Zvuková škála violončela a spôsoby tvorby tónu. ✓ Horná polovica, stred, dolná polovica. ✓ Výška, dĺžka a sila tónu. ✓ Hudobná tvorivosť.

Žiaci po absolvovaní 2. roku prípravného štúdia A základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú elementárne základy správneho postoja, držania violončela a sláčika, ✓ reprodujú cvičenia zamerané na prirodzené držanie sláčika, ✓ položia sláčik na miesto hrania podľa notového zápisu, ✓ interpretujú détaché (1-2 krátkym sláčikom) pri žabke, v strede pri špičke, ✓ použijú dĺžku sláčika podľa hodnoty trvania noty, ✓ rozlíšia interpretačne pizzicato, arco, ✓ použijú dĺžku sláku a tlak na slák za účelom dosiahnutia dynamickej sily tónu, ✓ zvládnu cvičenia zamerané na súčinnosť častí ľavej ruky od ramena až po prsty počas hry, ✓ reprodujú technické cvičenia zamerané na uvoľnené ukladanie prstov na hmatník, ✓ uložia prsty na hmatník v prstoklade určenom pedagógom, ✓ definujú noty v rozsahu minimálne interpretovaných skladieb, ✓ opíšu vlastnými slovami na základe asociácií tempo, dynamiku, náladu skladby interpretovanej pedagógom, ✓ poznajú názvy strún a ich výšku, ✓ rozoznávajú vlastnosti tónu, ✓ interpretujú po predhraní učiteľom jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, ✓ zahrajú intonačne čisto a rytmicky správne riekanky a piesne najprv spevom, neskôr pizzicato alebo spamäti ✓ vytvoria elementárny rytmický sprievod na prázdnych strunách vybrnkávaním, neskôr sláčikom k spievaným riekankám a piesňam. ✓ interpretujú podľa sluchu jednoduché krátke melodické a rytmické fragmenty, ✓ zahrajú spamäti jednoduché melodické frázy zo známych ľudových piesní, ✓ formujú predstavu o kvalitnom violončelovom tóne počúvaním pedagógovej hry. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Základy hry na violončele ✓ Technika hry sláčikom. ✓ Držanie sláčika. ✓ Základné označenia pre spôsoby sláčikovej hry v notovom zápise (žabka, špička, stred, HP, DP). ✓ Détaché. ✓ Celá, polová, štvrt'ová, osminová nota. ✓ Pizzicato, arco. ✓ Dynamické znamienka: p, mf, f. ✓ Technika hry ľavej ruky. ✓ F kľúč. ✓ Notopis v rozsahu minimálne interpretovanej hudobnej skladby, piesne. ✓ Elementárna analýza hudobnej skladby. ✓ Názvy prázdnych strún a ich výška. ✓ Výška, sila, dĺžka tónu. ✓ Intonačná a rytmická predstavivosť. ✓ Elementárna violončelová literatúra pre začiatočníkov. ✓ Hudobné skladby, piesne a riekanky. ✓ Rytmizácia a melodizácia riekaniek. ✓ Tvorba melodického línie učiteľom pri vybrnkávaní rytmu alebo hre žiaka na prázdnych strunách. ✓ Rozvíjanie hudobnej predstavivosti žiaka interpretáciou učiteľa.

Záverečná postupová skúška:

- ✓ správne držanie violončela a sláčika,
- ✓ hra pamäti: 1 ľudová pieseň, 1 prednesová skladba z literatúry pre prípravné štúdium.

Primárne umelecké vzdelávanie

Stupeň: Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Učebný plán: 4

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu (1,5 hod/týždenne)
2. Komorná hra (3. a 4. ročník) (1 hod/týždenne)
3. Hudobná náuka (1 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ demonštrujú osvojené návyky správneho sedenia a držania violončela a sláčika,✓ koordinujú súhru pravej a ľavej ruky,✓ uložia sláčik na struny od žabky alebo od špičky podľa zápisu v notách alebo pokynov učiteľa,✓ ovládajú ťah celým sláčikom, polovicou, tretinou a štvrtinou sláčika, so zreteľom na plynulú výmenu pri žabke a špičke, hru v hornej a dolnej polovici sláčika,✓ reprodujú cvičenia zamerané na rovnomerný ťah sláčikom po strunách a prechod cez struny bez sprievodných pazvukov,✓ interpretujú jednooktávové durové stupnice C, G, D, F vybraným technickým spôsobom pamäti,✓ aplikujú počas hry technické spôsoby détaché v rôznych častiach sláčika a legato v jednoduchých rytmických obmenách,✓ interpretujú hudobný materiál podľa notového zápisu alebo pamäti v základnej polohe,✓ kontrolujú s pomocou učiteľa intonačnú čistotu a kvalitu tónu,✓ definujú noty z notového zápisu v F	<ul style="list-style-type: none">✓ Základy hry na nástroji.✓ Technika hry sláčikom.✓ Tvorba tónu.✓ Jednooktávové durové stupnice, technické cvičenia, etudy.✓ Prstoklad.✓ Détaché, legato.✓ Základná poloha.✓ Sluchová predstava.✓ Orientácia na hmatníku podľa notového

<p>klúči v rozsahu C po d1,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú rytmické cvičenie s využitím celej, polovej, štvrt'ovej, osminovej a šesťnástinovej noty, ✓ zahrajú po predhraní učiteľom krátke melodicko-rytmické motívy spamäti, ✓ interpretujú ľudové piesne ako prostriedok pre lepšie pochopenie náročnejšieho rytmu, melodického postupu. ✓ definujú hudobno-výrazové prostriedky v interpretovaných hudobných skladbách, ✓ interpretujú jednoduchú pieseň alebo hudobnú skladbu s harmonickým sprievodom spamäti, ✓ zahrajú jednoduchú skladbičku v súhre učiteľ-žiak, ✓ rytmizujú krátke básne určenými rytmickými hodnotami, ✓ vytvoria melódiu k riekanke s využitím 2-3 tónov. 	<p>zápisu v F klúči.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Celá, polová, štvrt'ová, osminová, šesťnástinová nota. ✓ Intonačná a rytmická predstavivosť. ✓ Hra podľa sluchu bez notovej predlohy. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Plynulá a intonačne čistá hra. ✓ Hra spamäti. ✓ Harmonické cítenie. ✓ Hudobná tvorivosť.
---	--

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ kontrolujú správne sedenie a prirodzené držanie hudobného nástroja a sláčika. ✓ kontrolujú pohyby oboch rúk počas inštrumentácie, ✓ kladú dôraz na správny úder a zdvih prstov ľavej ruky, ✓ definujú noty z notového zápisu v F klúči aj s posuvkami v rozsahu interpretovaného hudobného materiálu, ✓ interpretujú intonačne čisto stupnice B, A v jednej oktáve a C, D v dvoch oktávach s prechodom do IV. polohy so zreteľom na pohyb palca ľavej ruky, alebo výber podľa zväženia pedagóga v súlade s individuálnymi dispozíciami žiaka, ✓ plynulo prechádzajú sláčikom cez struny so zreteľom na intonačne čistú interpretáciu bez sprievodných pazvukov v hre détaché, legato, ✓ demonštrujú náročnejší rytmus v ľudových piesňach a jednoduchých skladbách, ✓ vnímajú kvalitný tón počúvaním hry 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hrací aparát. ✓ Elementárne návyky inštrumentácie. ✓ Synchronizácia ľavej a pravej ruky počas hry. ✓ Správny úder a zdvih prstov ľavej ruky. ✓ Notopis v F klúči, posuvky. ✓ Stupnice, technické cvičenia, etudy. ✓ Hra v polohách, medzipolohová výmena. ✓ Intonačná istota pri hre v základnej polohe. ✓ Artikulácia rytmu. ✓ Tvorba tónu.

<p>učiteľa a hudobných nahrávok,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú hru v širokej a úzkej polohe v stupniciach, technických cvičeniach, ✓ použijú dĺžku sláčika v súlade s interpretovaným tempom, dynamikou a hudobno-výrazovými prostriedkami, ✓ zahrajú rytmicky správne synkopu, triolu, notu s bodkou, ✓ interpretujú v súlade s notovým zápisom hru détaché, legato, jednoduché staccato v určených častiach sláčika, ✓ správne použijú sláčik pri zdvihu od špičky v predtaktí, ✓ uplatňujú v rámci malých piesňových foriem jednoduché frázovanie, ✓ vytvoria podľa sluchu jednoduchý hudobný sprievod, tzv. gajdošskú kvintu. ✓ interpretujú ľudovú pieseň alebo jednoduchú skladbu spamäti 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Široká a úzka poloha. ✓ Dynamické, tempové a hudobno-výrazové označenia. ✓ Triola, synkopa, nota s bodkou. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Výmena sláčikom pri žabke a špičke. ✓ Frázovanie. ✓ Gajdošská kvinta. ✓ Hra spamäti.
--	---

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú artikulačne precízne naučené technické spôsoby a ich kombinácie v rýchlejších tempách, ✓ korigujú sluchom čistotu intonácie a kvalitu tónu v polohách alebo pri prechodoch do polôh, ✓ interpretujú intonačne čisto s pohybom palca ľavej ruky výmeny medzi prvou a štvrtou, druhou a treťou polohou v dvojoctávových durových stupniciach C, G, D, F a jednoctávových molových stupniciach d, g, c vybraným technickým spôsobom s rozloženým akordom, ✓ reprodukovujú technické cvičenia, etudy a skladby zamerané na zdokonaľovanie hry v rozšírenej polohe, ✓ reprodukovujú technické cvičenia na správne ukladanie prstov na hmatník, ✓ uplatňujú v hre dynamické znamienka vrátane crescendo a decrescendo, ✓ zadelujú sláčik podľa tempa, dynamiky a rytmických hodnôt nôt, ✓ reprodukovujú prípravné cvičenia zamerané na nácvik vibráta, ✓ demonštrujú tempo, jednoduché frázovanie a agogiku za účelom 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stupnice, technické cvičenia a etudy. ✓ Tvorba tónu. ✓ Jednoctávové a dvojoctávové stupnice a rozložené akordy. ✓ Hra v polohách, medzipolohové výmeny. ✓ Rozšírená poloha. ✓ Úder a zdvih prstov ľavej ruky. ✓ Dynamika. ✓ Technika hry sláčikom. ✓ Vibráto. Hudobno-výrazové prostriedky.

<p>vyjadrenia charakteru a nálady v prednesových skladbách,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozumejú pojmom <i>accelerando</i> a <i>ritardando</i> a uplatňujú ich v hre, ✓ sústredia sa na súčasné ukladanie prstov a správne zadelenie sláčika pri hre <i>arpeggio</i>, ✓ rozlíšia sluchom i podľa zápisu párne a nepárne takty, ✓ určia po vypočítaní hlavnú myšlienku hudobnej skladby, ✓ rozlíšia kontrastné diely (časti) v interpretovanej skladbe, ✓ opíšu vlastnými slovami náladu interpretovanej skladby, ✓ orientujú sa v uplatnení violončela v rôznych hudobných žánroch súčasnosti. ✓ interpretujú prednesovú skladbu a ľudové piesne <i>spamäti</i>, ✓ zahrajú z listu jednoduchú skladbu, ✓ preukážu základné vedomosti o vývoji a histórii violončela, ✓ tvoria jednoduchý sprievod k ľudovým piesňam, ✓ tvoria rytmický sprievod v rámci metra k melodickej línii ľudovej piesne (skladby). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Accelerando</i>, <i>ritardando</i>. ✓ <i>Arpeggio</i>. ✓ Rytmus. ✓ Hudobná téma. ✓ Hudobné formy: malé piesňové formy a variácie. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Hudobná literatúra pre violončelo. ✓ Interpretácia prednesových skladieb <i>spamäti</i>. ✓ Hra z listu. ✓ Vývoj a história violončela. ✓ Hudobná tvorivosť.
---	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sú schopní systematicky pracovať na zdokonaľovaní vlastnej umeleckej produkcie, ✓ regulujú pravidelný ťah sláčika, výmeny pri žabke, špičke a v iných častiach sláku pri nacvičovaní náročnejších interpretačných prvkov, ✓ demonštrujú plynulý prechod sláčika cez strunu, ✓ aplikujú v stupniciach, etudách a skladbách v rýchlejšom tempe technické spôsoby sláčikovej hry <i>détaché</i>, <i>legato</i>, <i>staccato</i>, <i>martelé</i>, ✓ reprodukovujú stupnice, technické cvičenia, etudy a jednoduché ľudové piesne v <i>palcovej polohe</i>, alebo s prechodom do <i>palcovej polohy</i>, ✓ pohotovo reagujú na notový zápis v 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hrací aparát. ✓ Technika hry pravej ruky. ✓ Stupnice, technické cvičenia a etudy. ✓ <i>Détaché</i>, <i>legato</i>, <i>staccato</i>, <i>martelé</i>. ✓ Zbehlosť a pružnosť prstov a ich osamostatňovanie. ✓ <i>Palcová poloha</i>. ✓ <i>Notopis</i> v husľovom kľúči.

<p>husľovom kľúči,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ sústavne kontrolujú čistotu intonácie počas hry v polohách a medzipolohových výmenách, ✓ reprodukujú technické cvičenia a etudy zamerané na zvyšovanie technickej a interpretačnej úrovne hry. ✓ zvládnu plynulé prechody medzi I. - IV. polohou, ✓ demonštrujú intonačne čistú hru v osvojených polohách, ✓ aplikujú počas hry prirodzené flažolety podľa notového zápisu, ✓ uplatňujú vibráto na zvýraznenie hudobného prejavu (americký, európsky typ), ✓ aplikujú podľa notovej predlohy dynamické, výrazové, artikulačné a agogické znamienka v hre, ✓ interpretujú skladby s náročnejšími rytmickými prvkami, ✓ interpretujú prednesové skladby spamäti, ✓ dokážu zahrať jednoduché skladby a ľudové piesne z listu, ✓ zahrajú bez notového zápisu podľa sluchu jednoduché piesne a riekanky, ✓ používajú hudobno-výrazové prostriedky za účelom zvýraznenia charakteru hudobnej skladby, ✓ aplikujú v hre kultivovaný tón, najmä v kantilénových úsekoch, ✓ dokážu udržať rytmus a intonáciu v súhre s inými nástrojmi, ✓ uplatnenie violončela ako sólového nástroja a ako člena zoskupení v rôznych hudobných žánroch súčasnosti. ✓ poznajú súčasných interpretov violončelovej hry, ✓ aktívne prezentujú svoje hudobné zručnosti na verejných vystúpeniach v sólovej alebo skupinovej hry. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hra v polohách a medzipolohové výmeny. ✓ Diatonické stupnice (po 4 krížiky a 4 bé) a rozložené akordy v rozsahu dvoch oktáv. ✓ Flažolety. ✓ Vibráto. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Rytmus. ✓ Hra spamäti. ✓ Hra podľa sluchu. ✓ Interpretácia. ✓ Kantiléna v prednesových skladbách a etudách. ✓ Tvorba kvalitného violončelového tónu. ✓ Harmonické cítenie. ✓ Hudobné žánre súčasnosti - uplatnenie violončela. ✓ Súčasní interpreti violončelovej hry. ✓ Koncertný prejav na verejných vystúpeniach.
---	---

Záverečná skúška:

- ✓ 1 durová a 1 molová stupnica v rozsahu dvoch oktáv vybraným technickým spôsobom, rozložené akordy,
- ✓ 1 etuda,
- ✓ 1 prednesová skladba.

Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent prvej časti I. stupňa základného štúdia nadobudol základnú gramotnosť a znalosť odbornej terminológie v oblasti hudobná teória, dejiny hudby, harmónia a hudobná estetika. Ovláda interpretáciu na hudobnom nástroji v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami.

Má rozvinutý zmysel pre vnímanie hudby a umenia. Je schopný systematicky pracovať na zdokonaľovaní vlastnej umeleckej interpretácie. Teoretické poznatky konfrontuje s praktickými interpretačnými činnosťami. Používa IKT pri poznávaní hudobnej literatúry svojho nástroja, vizuálne a sluchové poznatky dokáže aplikovať počas vlastnej interpretácie. Ovláda technickú a interpretačnú zložku počas hudobného prejavu. V spolupráci s učiteľom dokáže analyzovať a následne reprodukovať zapísaný notový text. Rozumie hudobno-výrazovým, technickým a artikulárnym označeniam notového zápisu interpretovanej skladby a uplatňuje ich počas hry. Dokáže vyjadriť jednoduché emócie v rámci interpretácie. Pozná pravidlá kultúrneho správania sa na koncertných podujatiach a umeleckej prezentácie. Výsledky svojej práce preukazuje na verejnosti. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a rovesníkov. Verbálne vyjadruje vlastné pocity a postrehy z vnímania hudobného diela.

Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Stupeň: Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Učebný plán: 4

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu (1,5 hod/týždenne)
2. Komorná hra (1 – 1,5 hod/týždenne)
3. Hudobná náuka (1. – 3. ročník) (1,5 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ interpretujú na vyššej úrovni hudobný repertoár,	✓ Intonačná čistota a rytmická presnosť v stredne rýchlych tempách.
✓ interpretujú intonačne čisto dvojtávové durové a molové stupnice s rozloženými akordmi od 4 krížikov a 4 bé osvojenými technickými spôsobmi nácvikom cez polohovú hru s vynechaním prázdnych strún,	✓ Dvojtávové stupnice.
✓ rozširujú tónový rozsah v hre diatonických trojtávových stupníc C, G, D, Es, F (alebo podľa uváženia pedagóga).	✓ Medzipolohové výmeny a hra v polohách.
✓ interpretujú hudobný materiál za účelom	✓ Diatonické trojtávové stupnice.
	✓ Zvýšenie tempa hry.
	✓ Stupnice, technické cvičenia, etudy, skladby.
	✓ Rytmus a metrum.

<p>zvýšenia interpretačnej úrovne hry, akordy s rytmickými obmenami a využitím osvojených technických spôsobov hry.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovujú technické cvičenia zamerané na hru v palcovej polohe (základnej na flažolette d1-a1), ✓ čítajú noty v husľovom a tenorovom kľúči, ✓ regulujú intonačnú precíznosť a rytmickú presnosť počas hry, ✓ demonštrujú plynulú hru détaché, spiccato v ťažisku sláčika, ✓ dokážu uložiť sláčik na miesto hrania sul tasto a sul ponticello, ✓ aplikujú v hre flažolety, ✓ reprodukovujú cvičenia zamerané na súčasné a mäkké ukladanie prstov v dvojhmatoch, ✓ uložia súčasne prsty a zadedia správne sláčik pri hre arpeggio cez tri struny, ✓ rozoznávajú v skladbe miesta so zdvihmi, akcentované noty, ✓ aplikujú v súlade s notovým zápisom v hudobných skladbách alebo podľa uváženia v ľudových piesňach trilky, prípadne iné melodické ozdoby, ✓ vedia si pomocou ladičky a podľa sluchu naladiť nástroj, ✓ uplatňujú v hre progresívnu dynamiku, výrazové a artikulačné prostriedky, frázovanie, agogiku v súlade s notovým zápisom, ✓ orientujú sa v známych sólových skladbách violončelovej literatúry a súborových, orchestrálnych skladbách s uplatnením violončela, ✓ rozvíjajú interpretačné spôsobilosti vnímaním spevného violončelového tónu z počúvania nahrávok významných interpretov, ✓ používajú hudobno-výrazové prostriedky za účelom vyjadrenia vlastných predstáv v hre, ✓ určia správne tóninu a v súlade s notovým zápisom rozlíšia dynamiku počas hry z listu, ✓ reagujú pri hre so sprievodným nástrojom na pokyny nástup a ukončenie, dokážu odhadnúť tempo, dynamiku, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tvorba tónu. ✓ Palcová poloha. ✓ Husľový a tenorový kľúč. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Technický spôsob hry spiccato. ✓ Sul tasto, sul ponticello. ✓ Prirodzené flažolety. ✓ Dvojhmaty. ✓ Arpeggio. ✓ Zdvih, akcent. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Samostatné ladenie hudobného nástroja. ✓ Kontrolné flažolety pri ladení nástroja. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Hudobné diela sólovej, komornej, súborovej a orchestrálnej hry klasickej a súčasnej hudby. ✓ Spevnosť a krása violončelového tónu. ✓ Vlastný osobitý prejav. ✓ Vibráto. ✓ Hra z listu. ✓ Interpretácia. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky.
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ jednoduché agogické zmeny, ✓ interpretujú prednesové skladby spamäti, ✓ demonštrujú zásady koncertného správania na pódiu, ✓ aplikujú v rámci improvizácie melodické ozdoby, ✓ uplatňujú tvorivé zručnosti pri dopĺňaní melodických úsekov v skladbe, ✓ doplnia závetie k predvetiu hudobnej vety v dialógu učiteľ – žiak, ✓ využívajú melodické ozdoby počas improvizácie. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hra spamäti. ✓ Hudobná tvorivosť a improvizácia.
---	---

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovujú artikulačne zrozumiteľne v rovnakom tempe jednoduché trojoktávové stupnice s rozloženými akordmi v rôznych rytmických obmenách a osvojenými technickými spôsobmi, ✓ kladú dôraz na používanie správnych hmatov a intonačnú čistotu vo všetkých prebraných polohách, ✓ doladia sa samostatne pomocou prázdnych strún a kontrolných flažoletov, ✓ demonštrujú kvalitný tón pri artikulácii technických spôsobov hry v rýchlejšom tempe, ✓ reprodukovujú cvičenia zamerané na precíznu artikuláciu náročných rytmických útvarov, ✓ uplatňujú v prednesovej skladbe všetky tempové, dynamické, výrazové, artikulačné a agogické prostriedky predpísané v notovom zápise, ✓ interpretujú etudy a prednesové skladby s náročnejšími a kombinovanými technickými spôsobmi hry, jednoduchými dvojhmatmi, ✓ uplatňujú v hre techniku arpeggio na všetkých strunách, ✓ reprodukovujú cvičenia zamerané na tvorbu vibráta v palcovej polohe, ✓ demonštrujú technické cvičenia zamerané na precízne vycvičenie náročnejších prvkov skladby, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Trojoktávové stupnice. ✓ Intonácia, hmaty. ✓ Samostatné ladenie hudobného nástroja. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Kvintoly, sextoly, veľké trioly. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Technické cvičenia, etudy, hudobné skladby. ✓ Dvojhmatové stupnice F dur, C dur. ✓ Arpeggio. ✓ Vibráto. ✓ Pohybová činnosť prstov ľavej ruky. ✓ Odstraňovanie nedostatkov pri výmenách v rôznych častiach sláčika.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú prednesové skladby kvalitným violončelovým tónom, bohatším dynamickým cítením a frázovaním a kantilénou v hraných pasážach. ✓ vyjadrujú vlastný umelecký prejav a cítenie v kantilénových úsekoch skladby, ✓ dokážu zahrať z listu menej náročné skladby väčšieho rozsahu, ✓ majú prehľad o hudobnej kultúre a tradíciách vo svojom regióne, ✓ flexibilne reagujú na rytmické a metrické zmeny počas skladby, ✓ stvárajú svoj osobitý prejav v prednesových skladbách využitím výrazových prostriedkov, farebných možností tónu, správneho frázovania, ✓ uplatňujú počas improvizácie rytmické, melodické zmeny a melodické ozdoby, ✓ experimentujú s farbou tónu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Tvorba tónu. ✓ Osobitý výrazový prejav. ✓ Hra z listu. ✓ Hudobná kultúra a tradície mesta a regiónu. ✓ Rytmus a metrum. ✓ Interpretácia. ✓ Hudobná tvorivosť a improvizácia.
--	--

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ kontrolujú činnosti hracieho aparátu pri hre tempovo, technicky a výrazovo náročnejších stupníc, cvičení, etúd a prednesových skladieb, ✓ reprodukovujú cvičenia na zdokonalenie a zvýšenie pohyblivosti prstov a formovanie postavenia ľavej ruky, ✓ pohotovo čítajú noty v spojení s vybavením si miesta na hmatníku a hrajúceho prsta, ✓ demonštrujú intonačne čisté plynulé výmeny do polôh v oboch smeroch so zreteľom na čistú intonáciu, ✓ reprodukovujú hudobný materiál artikulačne zreteľne, intonačne čisto a s kvalitným tónom technickými spôsobmi v rýchlejšom tempe, ✓ sluchovo rozlišujú a rozumejú intervalovej stavbe D7, poznajú jeho umiestnenie v kadencii, ✓ použijú správne sláčik pri hre nepravidelného rytmu, smyku, rytmicky náročnejších útvarov a úsekov s kombinovaným rytmom, ✓ definujú tóninu, metrum, tempo, frázu, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hrací aparát. ✓ Trojoktávové stupnice s rozloženými akordmi, technické cvičenia a etudy. ✓ Tempo hry. ✓ Hra v polohách a medzipolohová výmena. ✓ Intonačná čistota, kultivovaný tón. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ D7. ✓ Presnosť a precízna artikulácia rytmických prvkov, úsekov. ✓ Analýza hudobnej skladby.

<p>výrazové prostriedky interpretovanej skladby,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu v palcovej polohe, ✓ reprodukovujú stupnice a cvičenia zamerané na upevňovanie hry v dvojhmatoch, ✓ kladú dôraz na a dôsledné frázovanie, rozširovanie dynamickej škály, využívanie rôznych farebných tónových odtieňov, zmeny tempa a ďalšie výrazové prostriedky vyjadrujúce charakter skladby, ✓ poznajú charakteristické znaky koncertína, sonatíny alebo iných interpretovaných skladieb, ✓ našťudujú počas samostatnej domácej prípravy hudobnú skladbu podľa pokynov učiteľa a s použitím všetkých interpretačných prostriedkov zapísaných v notovom zápise, ✓ uplatňujú rôzne druhy vibráta podľa charakteru úseku skladby, ✓ dokážu vyjadriť v skladbe vlastné emócie, ✓ pohotovejšie reagujú pri čítaní notového zápisu počas hry z listu, ✓ vedú analyzovať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon a iných hráčov, ✓ transponujú jednoduché piesne do iných tónin podľa sluchu, ✓ používajú osvojené technické spôsoby pri improvizácii na určenú tému, ✓ uplatňujú tvorivé a improvizatívne schopnosti pri práci s určeným rytmickým modelom. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Palcová poloha. ✓ Jednooktávové dvojhmatové stupnice a technické cvičenia. ✓ Interpretácia. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Koncertíno, sonatína. ✓ Samostatná analýza jednoduchých skladieb určených k sebazvedávaniu. ✓ Nácvik súborových alebo orchestrálnych partov. ✓ Vibráto. ✓ Vyjadrenie vlastných predstáv, prejav vlastných emócií v interpretácii. ✓ Hra z listu. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Transpozícia. ✓ Hudobná tvorivosť a improvizácia.
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ koordinujú pohyby hracieho aparátu pri interpretácii náročnejšieho hudobného materiálu, ✓ formujú samostatne ľavú ruku počas polohových výmen a hre vo vyšších polohách, ✓ samostatne regulujú intonačnú čistotu a kvalitu tónu v osvojených polohových výmenách a hre v polohách, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hrací aparát. ✓ Hra v polohách a medzipolohové výmeny. ✓ Intonačná čistota a kvalita tónu. ✓ Prstoklad.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú na vyššom stupni vyspelosti dvojoktávové, trojoktávové durové a molové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia, etudy a prednesové skladby, ✓ definujú noty z notového zápisu, poznajú ich umiestnenie na hmatníku v spojení s hrajúcim prstom, ✓ demonštrujú artikulačne zreteľne a kvalitným tónom technické spôsoby hry détaché v rôznych častiach sláčika, legato s rôznym počtom nôt, staccato, spiccato, martelé, pizzicato a ich kombinácie a rytmické obmeny, ✓ reprodukovujú technické cvičenia a etudy zamerané na dosiahnutie rytmickej presnosti a kultúrneho tónu v technicky a výrazovo náročnejších pasážach, ✓ aplikujú v hre dvojhmaty, prirodzené flažolety, ✓ zvládnu plynulé prechody medzi základnými a palcovými polohami, ✓ definujú charakteristické znaky formálnej stavby hudobných foriem suity, variácií alebo iných interpretovaných skladieb, ✓ aplikujú v hre interpretačné prostriedky štýlového obdobia, z ktorého pochádza hudobná skladba, ✓ dokážu sa podľa sluchu naučiť jednoduchú pieseň alebo hudobnú skladbu, ✓ majú prehľad o slovenských hudobných skladateľoch a ich tvorbe so zameraním na violončelovú literatúru, ✓ uplatňujú počas interpretácie hudobnej skladby kvalitný tón, správne frázovanie, progresívnu dynamiku, tónovú farebnosť, agogiku, vibráto, a iné hudobno-výrazové prostriedky, ✓ aplikujú vlastné hudobné predstavy v hre, ✓ poznajú a uplatňujú pri samostatnej príprave zásady efektívneho a účelového nácviku, ✓ vedia samostatne naštudovať skladbu podľa vlastného výberu, ✓ aktívne sa zapájajú v rámci komornej, súborovej alebo orchestrálnej hry, ✓ interpretujú prednesové skladby na 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stupnice, technické cvičenia, etudy a skladby. ✓ Basový, tenorový, husľový kľúč. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Artikulácia rytmu v technicky náročnejších úsekoch. ✓ Dvojhmaty, prirodzené flažolety. ✓ Palcová poloha. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Interpretačné špecifiká v rôznych štýlových obdobiach. ✓ Sluchová predstavivosť. ✓ Slovenskí hudobní skladatelia a ich tvorba pre violončelo. ✓ Interpretácia. ✓ Individuálny interpretačný prejav. ✓ Samostatné štúdium hudobného materiálu. ✓ Samostatné štúdium. ✓ Skupinová interpretácia. ✓ Estetický prejav a kultúrne vystupovanie
--	---

hru. Dokáže porovnať a ohodnotiť interpretačné výkony svoje a iných interpretov a zdôvodniť podstatu svojho názoru.

Nadobudnuté vedomosti a zručnosti z individuálnej výučby aplikuje v rámci predmetov komorná hra, hra v súbore, orchestri, ľudová hudba, hra v ľudovom orchestri. Zvláda hru z listu a jednoduchú improvizáciu primerane svojim schopnostiam a nadaniu. Prehlbuje sa v ňom záujem a pocit potreby umeleckého vzdelávania a interpretačného rastu na vyššej úrovni. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na stredných umeleckých školách pedagogického zamerania.

II. stupeň základného štúdia

Učebný plán: 20

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre (1,5 hod/týždenne)
2. Komorná hra (1 – 2 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu, ✓ reprodukujú správne stupnice, technické cvičenia a etudy zamerané na zvyšovanie úrovne sláčikovej techniky s dôrazom na precíznu artikuláciu využívaných technických spôsobov hry a hudobno-výrazových prostriedkov, ✓ reprodukujú technicky správne dvojoktávové až trojoktávové stupnice a rozložené akordy, technické cvičenia a etudy zamerané na správne postavenie ľavej ruky v úzkej a širokej polohe v kombinácii s plynulými prechodmi do polôh, ✓ prezentujú kvalitný tón prostredníctvom flexibilných a účelových pohybov pravej ruky, ✓ interpretujú intonačne čisto a kvalitným tónom v palcovej polohe, ✓ uložia bez napätia súčasne a intonačne čisto prsty v hre dvojhmatu tercie, sexty, ✓ vedia zahrat' trilky alebo iné melodické ozdoby v súlade s notovým zápisom, ✓ interpretujú na vyššej úrovni využívané technické spôsoby hry, ✓ určia z notového zápisu umiestnenie tónu na hmatníku a použitý prst v 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hrací aparát. ✓ Stupnice, etudy a prednesové skladby. ✓ ✓ Hra v úzkej a širokej harmónii v kombinácii s plynulými medzipolohovými výmenami. ✓ Tvorba kultivovaného tónu. ✓ Palcová poloha: precvičovanie pohyblivého palca. ✓ Dvojhmaty. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Znalosť nôt a ich umiestnenia na

<ul style="list-style-type: none"> ✓ používaných polohách, ✓ majú prehľad o hudobných skladateľoch komponujúcich skladby pre violončelo, ✓ určia po opakovanom vypočutí skladby tempo, metrum, tónorod, využité výrazové prostriedky, tému, predohru, dohru, ✓ regulujú tónovú kvalitu a intonačnú čistotu vo všetkých polohách na celom hmatníku, ✓ demonštrujú vypracovaný rytmus v správnej časti sláčika a adekvátnou dĺžkou, ✓ aplikujú za účelom charakterového stvárnenia v prednesových etudách a skladbách logické frázovanie, progresívnu dynamiku, výrazové a artikulačné prostriedky, agogiku, vibráto, ✓ vedia vyjadriť vlastný názor na hudobnú skladbu a zhodnotiť interpretáciu, ✓ aplikujú počas interpretácie rôzne druhy vibráta, ✓ interpretujú spamäti väčší počet skladieb menšieho rozsahu, ✓ zahrajú primerane náročnú skladbu z listu, ✓ vedia vytvoriť sprievod z tónov kadencie k ľudovej piesni, ✓ dokážu podľa sluchu vytvoriť druhý hlas k hlavnej melódii. 	<ul style="list-style-type: none"> hmatníku v polohách. ✓ Hudobní skladatelia a tvorba pre violončelo. ✓ Sluchová analýza hudobnej skladby. ✓ Kvalita tónu a intonačná čistota. ✓ Technické cvičenia zamerané na precvičovanie rytmicky náročných úsekov skladby. ✓ Umelecko-interpretáčna úroveň hry. ✓ Diskusia o hudobnej skladbe. ✓ Vibráto. ✓ Hudobný materiál v pestrých hudobných formách. ✓ Hra spamäti. ✓ Hra z listu. ✓ Hudobná tvorivosť.
---	--

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne kontrolujú činnosti oboch rúk pri hre náročnejších technických prvkov, ✓ demonštrujú čistý a kvalitný tón vo všetkých osvojených polohách a medzipolohových výmenách, ✓ aplikujú zručnosti získané precvičovaním technických spôsobov hry v etudách a prednesovom materiáli, ✓ zahrajú intonačne čisto a technicky správne dvojhmaty v plynulom priebehu prednesovej hudobnej skladby, ✓ uplatňujú v hre podľa potreby trojprstové, dvojprstové, posuvné prstoklady a prehmaty, ✓ požívajú správne slák pri hre détaché, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sebakontrola hracieho aparátu. ✓ Durové a molové stupnice v rozsahu 2 – 3 oktáv. ✓ Hra vo všetkých polohách na celom hmatníku. ✓ Precízna artikulácia a rýchlejšie tempo. ✓ Prípravné cvičenia k dvojhmatovej hre (tercie, sexty, oktávy) v jednoduchších stupniciach. ✓ Prstoklady (trojprstové, dvojprstové, posuvné), technika prehmatov. ✓ Technické spôsoby hry.

<p>legato, staccato, spiccato, martelé, pizzicato v rôznych rytmických obmenách a ich kombináciách,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukujú rytmicky precízne náročnejšie úseky v skladbe, ✓ interpretujú technicky správne hru v palcových polohách, ✓ vytvoria samostatne vhodné prstoklady v polohách hraných skladieb, ✓ preukazujú znalosti z formálnej stavby koncertu a sonáty alebo interpretovanej hudobnej skladby, ✓ spolupracujú pri analýze interpretovanej skladby s učiteľom, ✓ aplikujú počas interpretácie osobité prvky typické pre štýlové obdobie, z ktorého skladba pochádza, ✓ preukazujú znalosti o uplatnení violončela v rôznych hudobných žánroch a štýloch, ✓ uplatňujú v prednesových etudách a skladbách logické frázovanie, dynamické odtiene, farbu tónu, vibráto, výrazové prostriedky a agogiku, ✓ interpretačne rozlišia charakterové a náladové zmeny v skladbe, ✓ preukazujú spoločné frázovanie a umelecké vyjadrovanie počas súhry, ✓ aktívne prezentujú svoje schopnosti a zručnosti na verejnosti v sólovej a skupinovej hre. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sluchová a rytmická oblasť. ✓ Palcová poloha. ✓ Tvorba vhodných prstokladov v polohách. ✓ Koncert, sonáta. ✓ Analýza interpretovanej skladby. ✓ Osobitosti hry na violončele v rôznych hudobných štýloch. ✓ Violončelová literatúra. ✓ Dynamické a tempové kontrasty. ✓ Komplexné interpretačné osvojenie hudobnej skladby. ✓ Vlastná predstava v interpretovanom hudobnom diele. ✓ Súhra s inými hudobnými nástrojmi. ✓ Prezentácia na verejnosti v sólovej a skupinovej hre.
---	---

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne formujú postavenie ľavej ruky v úzkej a širokej polohe v kombinácii s plynulými prechodmi do polôh, ✓ demonštrujú plynulé prechody cez struny pri hre technicky náročnejších spôsobov hry, ✓ preukazujú hmatovú istotu a fixované prstoklady vo vyšších polohách, ✓ zahrajú technicky a intonačne správne dvojhmatovú stupnicu, v terciách, sextách a oktávach minimálne cez jednu oktávu, ✓ interpretujú intonačne čisto a kvalitným tónom v palcovej polohe, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stupnice, technické cvičenia, etudy. ✓ Výmena slákom pri prechodoch cez struny. ✓ Trojoktávové diatonické stupnice a rozložené akordy. ✓ Jednooktávové dvojhmatové stupnice. ✓ Palcová poloha.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú prstoklady osvojené v chromatickej stupnici v hraných skladbách, ✓ demonštrujú správny spôsob hry spiccato, radové staccato, pizzicato, ✓ interpretujú náročnejšie rytmické prvky, ✓ dokážu meniť tempo podľa charakteru a nálady v skladbe, ✓ dokážu teoreticky analyzovať skladbu (zaradiť autora i skladbu do slohového obdobia, vedia určiť tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu, použité výrazové prostriedky), ✓ dokážu porovnať interpretačné výkony rovnakej skladby, ✓ orientujú sa v možnostiach uplatnenia violončela v hudobných žánroch súčasnosti, ✓ kladú dôraz na čistotu intonácie a kultúru tónu počas hry, ✓ dodržiavajú všetky interpretačné prostriedky podľa notového zápisu v prednesových etudách a skladbách a obohacujú hru osobným vyjadrením, ✓ aplikujú v hre vibráto podľa charakteru melodického úseku skladby, ✓ prezentujú štýlovo rôznorodý repertoár ✓ interpretujú prednesový materiál spamäti, ✓ dokážu zahrať plynule a bez chýb menej náročné skladby z listu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Chromatická stupnica. ✓ Spiccato a radové staccato, pizzicato. ✓ Rytmické prvky. ✓ Agogika. ✓ Vizuálny teoretický rozbor notového materiálu. ✓ Rozbor interpretácie hudobného diela. ✓ Violončelo v hudobných žánroch. ✓ Tvorba tónu. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Vibráto. ✓ Hra spamäti. ✓ Hra z listu.
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ artikulačne precízne interpretujú hudobný materiál s dôrazom na kvalitu tónu, ✓ demonštrujú na vyššej úrovni hru technickými spôsobmi détaché v rôznych obmenách, martelé, staccato, spiccato, legato (s rôznym počtom nôt), sautillé v rýchlejšom tempe a rôznych rytmických obmenách, ✓ použijú primeranú dĺžku sláčika a tlak na sláčik adekvátny tempu, rytmu, technickému spôsobu hry, dynamike, artikulácii a výrazu, ✓ interpretujú intonačne čisto a kvalitným tónom vo všetkých osvojených polohách, ✓ určia podľa predloženého notového 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Artikulácia a intonačná sebakontrola. ✓ Technické spôsoby hry. ✓ Sautillé, virtuózne spôsoby hry. ✓ Efektívna práca so slákom. ✓ Interpretácia v polohách. ✓ Palcová poloha. ✓ Notový zápis interpretovanej hudobnej

<p>materiálu tóninu, tempo, metrum, technické spôsoby a využívané výrazové prostriedky,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikujú v počúvanej skladbe inštrumentálne zoskupenie, formálnu stavbu, hudobnú tému (témy), použité hudobno-výrazové prostriedky, ✓ uplatňujú pri nácviku hudobného materiálu poznatky o interpretačných osobitostiach štýlu alebo žánru hranej skladby, ✓ vytvoria hmaty a optimálny prstoklad v rôznych polohách, ✓ aplikujú širokú škálu výrazových prostriedkov na vyjadrenie vlastných emócií počas hry, ✓ správne použijú sláčik na dosiahnutie požadovanej farby tónu, ✓ aplikujú logické frázovanie a artikuláciu hudobnovýrazových prostriedkov na základe porozumenia skladbe, ✓ transponujú podľa sluchu ľudové piesne alebo jednoduché skladby do iných tónin, ✓ preukážu znalosti o tvorbe slovenských skladateľov, významných slovenských interpretoch, dielach, komorných, súborových, orchestrálnych telesách a hudobných inštitúciách, ✓ preukážu hudobné kompetencie potrebné na udržanie technickej flexibility, intonačnej čistoty a tónovej kultúry, ✓ samostatne naštudujú nový hudobný materiál, ✓ prezentujú interpretačné zručnosti na verejnosti v sólovej i skupinovej hre, ✓ preukážu hudobné kompetencie potrebné pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania. 	<p>skladby.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Analýza počúvanej hudobnej skladby. ✓ Interpretácia. ✓ Prstoklad. ✓ Vlastné predstavy a emócie. ✓ Farba tónu. ✓ Frázovanie a artikulácia. ✓ Transpozícia ľudových piesní a jednoduchých skladieb. ✓ Život a tvorba slovenských hudobných skladateľov. ✓ Interpretačné návyky. ✓ Samostatné štúdium nových hudobných diel, orchestrálnych partov.
--	---

Záverečná skúška:

- ✓ 2 charakterovo odlišné etudy,
- ✓ 1 prednesová skladba spamäti.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent II. stupňa základného štúdia má osvojenú hudobnú gramotnosť a odbornú terminológiu získanú podrobným štúdiom hudobného materiálu z hľadiska historického zaradenia, hudobno-teoretických poznatkov a interpretačných zručností. Stáva sa pozorným

percipientom umenia, ktoré je pre neho celoživotnou potrebou a prostriedkom k hlbšiemu poznávaniu a chápaniu sveta. Vďaka možnosti systematicky pracovať na štúdiu artefaktov a verejne sa prezentovať získava pre život neoceniteľnú schopnosť sústredenia sa a zdravého sebavedomia. V interpretačnej praxi uvedomele prepája teoretické vedomosti s praktickou inštrumentáciou. Ovláda technickú a interpretačnú zložku v súlade so vzdelávacími štandardmi a individuálnymi psychofyziologickými dispozíciami. Vlastné predstavy o hudobnom diele stvára vedomým používaním technických, hudobno-výrazových, a iných interpretačných prostriedkov. Získané kompetencie aplikuje na základe zovšeobecnenia pri štúdiu hudobných skladieb. Ovláda zásady efektívneho nácviku hudobného materiálu a uplatňuje vlastné tvorivé myslenie pri samostatnom štúdiu.

Má prehľad o hudobných štýloch, formách v rámci hudobnej histórie, orientuje sa v oblasti slovenskej a zahraničnej hudby, v tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov so zameraním na svoj nástroj. Diskutuje o svojom hudobnom vkuse, predstavách, interpretácii. Vie porovnať, vysloviť názor, zdôvodniť a ohodnotiť interpretačné výkony, no zároveň rešpektuje aj názory iných. Dokáže posúdiť náročnosť a význam hudobného diela. Rozozná umenie od gýču. Má vyhranený štýl, no je tolerantný a akceptuje názory a vkusovú orientáciu iných. Pozná, váži si a uvedomuje význam a dôležitosť zachovávanía kultúrno-historických národných tradícií. Zapája sa do organizácie kultúrneho diania v mieste svojho bydliska či už ako interpret alebo percipient hudby. Získal hudobné kompetencie pre štúdium na vysokých školách pedagogického zamerania.

KOMORNÁ HRA

Charakteristika a poslanie predmetu

Predmet komorná hra má na základných umeleckých školách spomedzi skupinových foriem vyučovania najširšie uplatnenie predovšetkým z hľadiska využitia počtu hráčov (duo - noneto) a rôznych druhov hudobných nástrojov. Umožňuje zažiť radosť zo spoločného muzicírovania, objavovať a prakticky precítiť krásu harmónie a zvukovú farbu hudobných nástrojov, rozširuje umelecké vnímanie. Upevňuje, zdokonaľuje a rozvíja kompetencie žiaka získané na hodinách individuálneho štúdia a hudobnej náuky. Poskytuje možnosti využitia väčšiny hudobných nástrojov, ktoré sa na základných umeleckých školách vyučujú.

Komorná hra je predmet priradený k štúdiu hra na violončele. V rámci študijného zamerania hra na violončele sa začína vyučovať v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia. Komorná hra pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých

Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).

Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania komornej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretované diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ vedome regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie,✓ udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi,✓ artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb,✓ súčasne reagujú na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, pohotovo reagujú na nástupy a ukončenia na odlišných miestach v jednotlivých hlasoch,✓ poznajú noty, prstoklady, hmaty vlastného partu,✓ aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické označenia zaznačené v notovom materiáli (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...),✓ poznajú základné znaky a spôsob interpretácie sonátovej formy, suitového cyklu, viacčasťových hudobných skladieb,✓ vnímajú interpretáciu v harmónii, ✓ demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky,✓ dokážu sa doladiť a intonačne sa podriaďovať zneniu orchestra,✓ vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať,✓ regulujú počas súhry intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu,✓ dokážu počas interpretácie sledovať notový zápis, ✓ aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia,✓ majú prehľad o známych komorných	<ul style="list-style-type: none">✓ Hrací aparát. ✓ Melodický a rytmický kontrast. ✓ Melodické ozdoby. ✓ Hra podľa gest určeného hráča. ✓ Štúdium jednotlivých partov po hlasoch, neskôr kombinovaním.✓ Samostatná analýza notového materiálu svojho partu.✓ Hudobno-výrazové prostriedky.✓ Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov.✓ Sonátová forma, suitový cyklus, viacčasťové hudobné skladby. ✓ Rozvoj melodickej, rytmickej a harmonickej predstavivosti.✓ Interpretácia v súhre.✓ Tvorba tónu.✓ Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi. ✓ Pohotové reagovanie nielen na notový zápis, ale aj na výrazové označenia v skladbe. ✓ Samostatné štúdium hudobného materiálu komornej hry. Delené skúšky.✓ Hudobná literatúra pre komornú hru.

<p>skladbách,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ využívajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov, ✓ demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta určeného hráča. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Počúvanie a poznávanie komorných skladieb rôznych hudobných žánrov a štýlov. ✓ Vyjadrovanie vlastných názorov o hudobnej skladbe, porovnávanie a hodnotenie vlastných interpretačných výkonov i iných. ✓ Nácviik reakcií na gesta určeného hráča pri precvičovaní tvorby spoločnej dynamiky na určenom melodickom úseku skladby. ✓ Precvičovanie reakcií spoluhráčov na tempové gesta určeného hráča skupiny počas jednoduchej skladby. ✓ Osvojovanie gestikulácie aj inými hráčmi komornej hry.
---	---

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby, ✓ reprodukovujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti všetkých hráčov komornej hry, ✓ regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu, ✓ prispôsobujú farbu tónu celkovému zneniu, precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, spoločné frázovalenie, stvárňovanie dynamických odtieňov, agogických prvkov a iných výrazových prostriedkov v rámci komornej hry, ✓ demonštrujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch, ✓ uplatňujú v rámci spoločnej súhry osobité interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre, ✓ majú prehľad o komornej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov, ✓ aplikujú zásady účelového a efektívneho pri samostatnom nácviiku, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Technická flexibilita, intonačná čistota a tónová kultúra počas interpretácie v komornej hre. ✓ Tvorba tónu. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Melodické a rytmické a kontrasty. ✓ Interpretačné špecifiká. ✓ Komorné skladby slovenských autorov a hudby 20. storočia. ✓ Individuálna príprava jednotlivých

<ul style="list-style-type: none"> ✓ analyzujú z notového zápisu partu tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu i využité výrazové prostriedky interpretovanej skladby, ✓ analyzujú samostatne notový zápis a hudobno-výrazové prostriedky nôt svojho partu, ✓ preukážu hudobnú gramotnosť a znalosť hudobnej terminológie v rámci komornej hry a v dialógoch o hudbe, ✓ dokážu v rámci sebareflexie porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť interpretovanú komornú skladbu, ✓ uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a pod., ✓ vyjadria vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe, ✓ plynule interpretujú skladby na nižšom stupni náročnosti z listu, ✓ flexibilne reagujú na gestá vedúceho hráča určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby, ✓ podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu, ✓ podriaďia sa interpretačne v technickom prejave, intonácii, rytme, agogike, dynamike a celkovému prednesu v rámci komornej hry, ✓ dokážu plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi, ✓ interpretujú plynule a jednoliato v rámci hudobnej konverzácie hudobnú skladbu, ✓ aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o komorných dielach domácich i svetových hudobných skladateľov, ✓ preukážu hudobné kompetencie stať sa aktívnymi členmi amatérskych komorných zoskupení, súborov a orchestrov. 	<p>partov. Delené skúšky.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Analýza interpretácie. ✓ Interpretačné znamienka. ✓ Vlastné predstavy. ✓ Hra z listu. ✓ Hra podľa gest určeného hráča. ✓ Skupinová interpretácia. ✓ Hudobná komunikácia. ✓ Kultúrne a interpretačné návyky pri prezentovaní sa na pódium. ✓ Slovenská a svetová hudobná literatúra pre komornú hru. ✓ Orientácia v kultúrnom, a hlavne hudobnom živote.
--	---